

UDVARHELYI HIRADÓ

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 forint.
Egy szám ára 8 kr. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 3 frt. — Megjelen hetenként egyszer, vasárnap.

Felölös szerkesztő: **Cs. Szabó Kálmán.**

Szerkesztő
és laptulajdonos: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. A bélyeg díj
külön minden beiktatásnál 30 kr. Nyilttér sora 25 kr.
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Székelyleányok kivándorlása.

(Dr.) A székely vidékek nyomora elől székely testvéreink idegen földre menekülnek a hol valami mesebeli aranybányát sejtenek s kevés munkával vagyonszerzést. És a bárgyu hitgetésre a szomszéd országok lelketlen ügynökei évenként sok száz kezet elvonnak a honi munkától, hontalanná teszik kivezetve őket az országból s Romániába feltalálhatónak mondják az ígért földjét. Innen van az, hogy a kivándorlók száma napról-napra nő s kik majd csalódottan, rongyokban térnek vissza reászedve, kizsarolva.

Szabad országban élünk, tehát a kivándorlás el nem tiltható. Ki munka erejét más ország javára akarja fordítani, az csak menjen, a föld ugyanis idegen neki, de más azoknak a szerencsétleneknek sorsa kiket ügynökök sok szépet ígérve átszállítanak Romániába, a hol kevés ideig dolgot kap, aztán ha egytől elszabadult többé mást alig talál, mert a gyárosok mindig csak Erdélyből jött munkásokat fogadnak, ismervé a székely nép kitartó, munkabíró erejét.

A kivándorlásról mindaddig a mig csak férfiak vagy házastársak tettek, nem szólunk; — ha ők boldogulhatások így elérhetik, akkor csak menjenek bucsut se véve e helytől, ezzel mi úgy se veszítünk semmit. Ki hazájában elégedetlen, az idegen földön se lesz nyugodtabb. Így csak tisztul a lég s ha kevesen is maradunk, de szenvedélyes szeretettel csüngünk a földön, mely bölcsőinket tartotta. De most már más oldalról jön a támadás, a mely ellen védekezni kell, mert fajnunk van támadva ezzel. Nem dologbíró embereket szállítanak át a határon, hanem székely leányokat, kik aztán magokra maradván ott szétkallódnak és elzülnek. S minthogy utlevelet

nem kaphatnak, a határ őrizetlen részein lopva szöknek át és sietnek romlásuk felé.

Igy történt az, hogy ha épen nem is megyéinkből, de a székely földről egy moldovai asszony több mint száz székely leányt szöktetett át a határon, kiket kizsarolt és átal érve Romániába magukra hagyott. Mi várhat reájok, mikor tanácstalanul világ és emberismeret nélkül állanak egy idegen földön? Valamennyien lejtőre jutnak, mert kivetik reájok hálók az ember kereskedők undok fajzata s gondoskodnak arról, hogy a székely nép viseletet selyem szoknyával cseréljék fel. Lesüllyednek s elmerünek Románia szennyében. A gazdag bojárok prédáivá lesznek s a hon maradt szülő gyermekét a haza pedig honleányát veszti el. S majd aztán vagy selyembe öltözötten, romlott erkölcsökkel tér haza itthon is rontani a jókat; — vagy rongyosan, éhesen, testileg, lelkileg elgyötörve.

E csunya embervásárt nem nézhetjük és jobb volna a határ szélén a szökő csapatot halomra lövetni, hogy a székely földek tiszta levegőjét ne rontsák ezek. — kik egykor ugyanis visszatérnek. S a kicsiny székely nép e támadás ellen maga közül emelje védbástyát azzal, hogy leányait óvja e lelketlen kufárok kezeitől s ne higgyenek az emberkereskedők gazdag ígéreteinek. Mert, ha mind idegen földön kallódnak el a székely leányok, akkor a székely tiszta törzs vagy elkorcsosul idegen beolvadásokkal vagy kipusztulással van fenyegetve. Mindkettő fajunk elleni merénylet szüleménye lesz.

Megnyugvással tölt el minket az aggodás mellett az a körülmény, hogy még eddig a mi vidékünkön a kivándorlási szám igen csekély s a mi el is megy azzal semmit se veszítünk, mert azok vágyakoznak kifelé, kik a komoly munkától

félnek s külföldön kevés munkával való könnyű pénzszerzést remélnek. Ilyen munkakerülő pedig miközöttünk kevés van s leányaink sem olyan könnyen hisznek az ügynökök pazar ígéréteinek. Az erkölcsi alap szilárd s mig ez meg nem ing, addig az aggodásra sincsen komoly ok.

Belföld.

A középiskolai tanterv reformjáról, melyet szoros szakszerű szempontból több fővárosi lap ismertetett, az egész sajtó nagy elismerés hangján szól. Maguk a középiskolai tanárok is nagy elégtétellel fogadják ezen egészen hazai viszonyainkhoz alkalmazott beces reform-rendeletet, mely ezuttal a magyar középiskolai tanárok szaktudásának és lelkiismeretességének műve, de Wlassics Gyula közoktatási miniszter miniszterségének kétségtelenül legbecsesebb gyümölcse is.

Magának a miniszternek volt kiindulási pontja és vezető eszméje az, hogy a régi, nagyrésztben még a német paedagogia terhét magán viselő tantervet a közoktatási tanács a magyar világ igényei szerint dolgozza át s hogy az új terv a gimnáziumok és reáliskolák tananyagát, a mennyire lehet, közel hozza egymáshoz. A miniszter t. i. a középiskolák jövőbeli egységesítését tartja szem előtt s az új tantervben a jövő fejlődés igényeivel is akart számolni, mégis úgy, hogy a műveltség általános fejlődési irányát időnek előtte föl ne dulja s lényegében ne ártson azon reális ismereteknek, a melyekre Magyarország műveltségi élete és produkciója még jó ideig erősen rá lesz utalva.

A közoktatási tanács a problémát a miniszter vetése alatt fényesen oldotta meg.

A legnagyobb részletességgel átdolgozott tanterv kisebb, szinte elvesző intézkedéseiben is gyökeres átalakítása régóta vergődő középiskolai oktatásunknak. A magyar irodalom és magyar történet tanulmányának előtérbe való toléása s a tananyag egyenletes szétosztása egészen új s reálisan nemzeti vonást ad középiskolai oktatásunknak. Ezt hibásan

Ella kisasszony ötlete.

— Irta: *Szomaházy István.* —

— Az édes mama jól érthet a barackfőzéshez, — szöjt Ella kisasszony fitymálva, — de hogy férjet hogyan kell szerezni, azt én tudom. Fogadjunk két kilo Kuglerbe, hogy Pintér akkor kéri meg a kezemet, a mikor saját magának úgy tetszik . . .

Mikolayné keserves arcot vágott.

— A te Pintéred együgyű fajankó, — mondta mélyeséges meggyőződéssel. — A sors az ölébe hullajtotta a százezreket, de cserébe oly ostoba félnökséget oltott bele, mint egy iskolás gyerekbe . . . Ugyancsak szeretném látni azt a leányt, a ki Pintérből egy vallomást kicsikar . . .

— Akarja látni azt a lányt az édes mama?

— Igen.

Ella mosolyogva meghajolt és elbizakodott mosolylyal így szólott:

— C'est moi.

Mikolayné, a kinek tetszett a leánya életrevalósága, komikus lemondással intett, majd kedvtelve végignézte viruló, egészséges gyermekét.

— Ha a mamlaszauk egy csöpp esze volna, — mondta később sóhajtva, — nem nagyon kéretné magát arra, hogy feleségül vegyen . . .

Hat órával e beszélgetés után, esti hétkor, egy dadogó, sápadt ifjú botlott be Mikolayné ebédlőjébe. Előbb érthetetlen szavakat mormogott, de mikor az Ella édes mamája barátságosan helyet mutatott neki,

lassanként visszanyerte az öntudatát. Pintér volt, a délutáni tanácskozás hőse, a ki több sikertelen fuldoklási roham után. végre kimondta, a mi szívében feküdt:

— Nagyságos asszony . . . Ella . . . ő szeret . . . én szeretem . . . ha megengedi . . . ha boldoggá akar tenni . . .

Mikolayné, miközben a szíve hangosan dobogott, nyájasan kezét nyujtotta a mindinkább megzavarodó Pintérnek s szelid jószággal így szólott:

— Mindenesetre köszönöm a bizalmát, édes fiam . . . De mivel a dolog nagyon is váratlanul jött, megengedi, ugy-e, hogy huszonnégy órai időt kérjek, mielőtt végképen válaszolnék . . .

Pintér egy negyedóra múlva elrohant. Mikolayné pedig izgatottan rontott be a nyugodt Ellához, a ki csipkét és szalagait rakosgatta.

— Hogyan csináltad? — kérdezte tőle csodálkozva.

Ella nem mondta meg, hogy miképp csinálta, de mivel az olvasók között bizonyosan akad néhány leányos mama, a ki a gyermeke szerencséséről álmodik, szívesen elmondom a zseniális ötletet, melynek Ella a boldogságát köszönheti . . .

Délután három óra volt és Ella egyedül olvasgatta szobájában a Gyulai Pál válogatott költeményeit. Azért olvasgatta épen Gyulai Pált, mert ezt a könyvet kapta születésnapjára ajándékkul egyik vidéki nagynéjétől. Ha őszinte akarok lenni, azt is bevallhatom, hogy Ella, miközben látszólag a szentimen-

tális verseket olvasta, arra a halaványkék, plüssel bélelt szalonra gondolt, melyet a Pintér házában fog berendezni, mint háromhetes menyecske. Merengő Niobe-arczsal gondolt a halványkék szalonra, mert Pintér már a legközelebbi pillanatban beléphetett a világos leányszobába . . .

Nem volt még egészen négy óra, mikor félénk kopogtatás hallatszott a csinos fészék ajtaján. Ella kezébe vette a Gyulai Pál költeményeit, majd biborvörös arczsal ugrott föl a tulipántos parasztszékből.

— Pintér, — mondta megindultan, — Pintér, hát csakugyan ön az . . . Egy teljes órája várom, hogy jönni fog . . . oly sok . . . oly nagyon sok mondani valóm van . . .

Pintér félénken kezét csókolt, majd öntudatlanul körülnézett az Ella kicsike birodalmában.

— Üljön le, — mondta Ella kissé szomoruan, — most egyedül és zavartalanul beszélhetünk. Az édes mama az ebédutáni álmát aluszsza . . . a cselédek pedig aligha zavarják meg a mindennapi dolgot . . . Üljön csak ide, egészen a közlemben . . . mert nem szeretném, ha meghallaná, a mit beszélni fogunk egymással . . .

Pintér udvariasan meghajolt, majd közelebb húzta a tulipántos széket az Ella virágos asztalához. A kis fészekben otthonos csönd volt és néhány perczig szótlánul hallgatták mind a ketten a régi-módi kakukos óra tiktákolását. Ella később leányos bájjal sütötte le aczélszínű szeméit.

— Sejtí, hogy miért kéretné? — suttagó puhán, megindultan.

fogják föl némelyek a hazafiasság emelésére irányzott intézkedésnek, — mert hiszen arra a magyar intézetekben nincs szükség; — sokkal inkább arról van itt szó, hogy az önálló magyar kultúrfejlődés egészen megbízható alapokat nyerjen s a jövő nemzedék megkapja nemzeti műveltségének azon értelmi tartalmát is, mely a mostaninál többé-kevésbé hiányzik.

Fontos e tantervben az általános műveltség-képző tananyag szabályozása és helyesebb elrendezése is, a míg az u. n. „nehéz” tantárgyak, a matematika, geometria és a latin nyelv, bizonyos gyakorlati jellegű könnyebbítéseket nyertek. Ennyiben a tanterv a túlterhelésen csakugyan könnyít. Azok, akik a túlterhelésen való könnyítés alatt bizonyos studiumok kiküszöbölését vagy elnyomását értik, talán csalatkoztak; de ez nem baj.

A magyar középiskolák műveltségi színvonalát a mostaninál lejjebb nyomni a kultúra ellen való bűn lett volna; ellenben minden megtörtént, a mi az arányok mérséklésével egyáltalán elérhető. A tanterv jelentékeny teherkötésbitést képvisel a tanuló ifjúságra, a mit helyesen effektuálni részben a készülő módszer-szabályzat dolga lesz, de még inkább a tanároké, akiknek a régi chablonokból ki kell nőniök.

A testi nevelésről, tehát a torna és a különféle játékok behozataláról, — a költségek korlátai között, — a miniszter szintén gondoskodott a tantervben. Ez most csakis költségkérdés, a mit a testi nevelés gyors föllendülése s az általános jóakarát mihamar egészen meg fog oldani.

Wlassics miniszter az új tantervet már a jövő iskolai év elején életbelépteti s ezzel párhuzamosan fog végbemenni, — mint nemrég jelentettük is, — a középiskolai tanárképzés megfelelő reformja; a módszer-szabályzat pedig a jövő évben fog napvilágot látni. A középiskolai tanítás ezen rég sürgetett reformja, párosulva azzal az 1 millió frttal, a melyet a kultuszminiszter állami elemi iskolák építésére a törvényhozástól kapott, a vége felé hajló iskolai esztendőben eleven mozgalmat okozott s mindenfelé nagy és örvedetes reményeket ébresztett. Wlassics miniszter jól átgondolt reform-munkálatai általában véve a magyar közoktatásügynek egészen új korszakát nyitják meg s hálára kötelezik az egész országot, mely rég áhitozik a közoktatás nagymérvű javítása és az élethez való arányosítása után.

Mint tudva van, a miniszter reform-programjának következő láncszeme a polgári iskolák önállóítása lesz, a minek előkészületei már folynak. Itt azonban a törvényhozás beavatkozása és az 1868. évi népoktatási rendszer nagymérvű alakítása szükséges. A kik a miniszter tevékenységét ismerik, biztosra fogják, hogy az 1900. év szeptember havában ez a reform is valósággá válik.

Tanulók kirándulása.

Lapunk múlt számában is megemlékeztünk, hogy a helybeli főreáliskola mintegy 45 növendéke *Nosz, Hlatky, Demjanovics* és *Ferencz* tanárok vezetése mellett pénteken, 19-én, Brassóba érkeztek, hogy az ottani gyárakat, ipar-telepeket, szóval a város nevezetességeit tanulmányi tekintetből megsejmeljék.

Az ottani főreáliskola részéről a tanárok és *Rombauer* főigazgató fogadták őket, a ki elszállásolásukról s részletes programról is már jólevele gondoskodott. A tanulók egyrésze a kényelmes hálóteremmé átalakított főreáliskolai tornateremben telepedett meg, másik részüknek pedig a felső kereskedelmi iskola adott éji szállást. Az idő kedvező lévén, programjukat majdnem minden részletben végrehajthatták.

Szombaton délelőtt az itteni főreáliskola kalauzolására mellett megtekintették a fellegvárat s megismerkedtek a város topográfiájával. Innen a Scherg-féle posztógyárba mentek, a melynek helyiségeiben maga a tulajdonos kalauzolta őket. Ezután a zalatnai műtrágya- és vaskovand r. t. brassói kénsav és műtrágya-gyárát szemléltek meg, a hol a kénsav és műtrágya előállításával volt alkalmuk megismerkedni. Délután Dereszttyébe rándultak a Czell-féle sörgyárba, a hol vezetőség egyik tagja a sörkészítés lefolyását igazán szakszerűen részletezett előadásban mutatta be. A látogatók ezenkívül a vezetőség részéről barátságosan meg is vendégeltettek.

A visszatérés alkalmával Noa-nyaralótelep kies fekvésében gyönyörködtek, este pedig színházba mentek, a hol a Zsidónót nézték végig, minthogy a Bánkban ez estén való színrehozatala a legjobb ígéret daczára sem volt lehetséges.

Vasárnap reggeli időt a sétaterek és a templomok megtekintésére fordították, a mikor Honterus szobránál az egyik tanuló beszédet mondott, a hol Honterust, mint az első hazai nyomda felállítóját, mint reformátort és paedagogust magasztalta. Ezután Sinajába rándultak, a mely kirándulásuk kedvező idő mellett *Aronsohn* H. ur szives közreműködése folytán összes előnyeiket élvezhették.

A hétfő délelőttöt kirándulóink teljesen hazafias érzelmük megnyilatkozásának szentelték. Felmentek a Czenkre a milleniumi emlékműhöz, amelyre egy valóságos kis ünnepély keretében egy díszes nemzeti szín szalaggal s „A székelyudvarhelyi főreáliskola ifjúsága” felirattal ellátott koszort helyeztek. A tanulók elénekelték a Hymnuszt, a mire *Keresztes* Mihály VI. o. tanuló érzéssel szavalta Ábrányinak „Mi a haza?” cz. költeményét. Majd *Nosz* tanár tartott lelkesítő beszédet az ifjúsághoz, fejtegetve a magyar nép szabadságszeretetét s jelszavait az „Isten, király, hazát”. Ezután ugyancsak egy VI. osztályos

tanuló, *Solymossy* Ákos magyarázta egy nemes komolysággal elmondott szép beszédben őseink érdemeit, az emlékmű jelentőségét. — Az ünnepélyt a Szózat eléneklése rekesztette be.

Minthogy az idő esőre vált, a Hollókőre tervezett délutáni kirándulás elmaradt s így az ifjúság az egész időt a főreáliskola helyiségeinek, gyűjteményeinek s szertárainak megnézésére fordította, a melyet *Rombauer* főigazgató tanulságos fizikai és kémiai kísérletekkel igyekezett érdekessé tenni.

Általában úgy hisszük, hogy a főreáliskola tanulói nem fáradtak hiába Brassóba, s céljukat elérve, sok új tapasztalattal gyarapodva, vették kedden reggei hazafelé utjukat.

A főreáliskola tanári kara ez uton is köszönetet mond egy a brassói főreáliskola tanári karának, *Rombauer* főigazgatónak, *Aronsohn* H.-nak, a ki a tanulókat Sinajába is elkísérte; úgy *Heim* ezredesnek, a ki katonai ágyneműt készségiel bocsátott az ottani főreáliskola igazgatójának rendelkezésére; valamint *Német* F.-nek a városi sörcsarnok vendéglősnének, a ki a kirándulókat olcsón és kifogástalanul élelmezte.

Hazatérőben meglátogatták a *Petőfi* segesvári szobrát és azt is megkoszorúzták. A szobor megkoszorúzásának egyszerű ténye valóságos ünneppé bővült ki: a tanulók a szabadságharc pacsirtájának érzékelésére előtt lelkesedve elénekelték a *Hymnus*t s egy fiu közülök, *Radnai* Oszkár elszavalta a lángelkű költő egy hazafias versét. A hevílet átragadt a professzorokra is: *Nosz* Gusztáv tanár lelkesült hangú beszédet tartott, a melyben *Petőfi* Sándort dicsőítette. A vármegye háza megtekintése után a fiuk tovább folytatták utjukat hazafelé s a délutáni vónattal a kirándulás kedves emlékeivel érkeztek haza, ahol az intézet igazgatója Dr. *Solymossy* Lajos és több tanár várt reájuk.

Ujdonságok.

Hymen. *Papp-Zakor* Endre e hó 21-én eljegyezte *Brunhuber* Giza kisasszonyt Aradon.

Pünköszt ünnepe. A kereszténység nagy ünnepe, pünköszt, szeles, borus idővel köszöntött be mihozzánk. Az Orbán-kapuja mögül komor felhők tornyosultak, nagy szomorúságára azoknak, a kik pírós pünköszt napját ősidők óta kirándulásokra szokták felhasználni. Ezer meg ezer aggódó tekintet fordult az ég felé, millió sóhajtás igyekezett szétoszlantni a fellegeket — és nem sikerült. A délelőtt folyamán megteltek a templomok hívőkkel, délután pedig megindult a vándorlás ki a zöldbe, az isten szabad ege alá, a hol virágok és virágosfák lehelltek illatukat. Aztán meg jött a nyári zivatar, a mely egy percz alatt tönkretette a kirándulókat jókedvét. Ünnepmásod-

Pintér együgyű arcot vágott.

— Nem, — mondta — nem, de gondolhatja, hogy ész nélkül siettem, mikor Mari a levélkáját átadta . . .

— Irtam magának, — folytatta Ella szeliden, — mert nem bírtam volna a szívemre venni, hogy a levelét egy napig is válasz nélkül hagyjam . . . Pintér . . . miért tagadjam . . . maga büszkévé és boldoggá tett a vallomással . . . Hányszor gondoltam én is arra, hogy nyíltan elmondom, a mit maga iránt érzek! . . . Januárban . . . a képviselők piknikjén . . . mikor éjféltűtán mellettem ült az asztalnál . . . tudja, akkor . . . a szupé után . . . egy pillanatig arra gondoltam, hogy bátran a szemébe mondom, hogy szeretem . . . De a szó torkomon akadt . . . és majdnem sirva fakadtam szomorúságomban . . . Mit tehet egy gyöngé leány az erős és hatalmas férfival szemben? . . . Pintér . . . most már megvallhatom . . . Két hónapig keserű könyekkel gondoltam magára estétől reggelig . . . Csak a jó Isten tudja, hogy mi lett volna mindennek a vége, ha édes levelét ma reggel nem kapom . . . Oly boldoggá, oly büszkévé tett a levele, a minő még sohasem voltam életben . . . A jó Isten áldja meg ezért a levélért . . . én ígérem, hogy hűséges, szerető felesége leszek mindörökké . . .

Pintér, a ki az Ella csinos monológja alatt nyughatatlanul izgett-mozgott a tulipántos széken, most ijedten dadogta:

— Micsoda levélről beszél?

— A maga leveléről . . . a maga édes leveléről . . . a mit ma reggel hozzám intézett . . .

És felnyitván a bársonyos emlékkönyvét, egy sárgás, összehajtott levelet szedett elő gyöngéden a könyv lapjai közül.

— Itt van, — mondta boldogan, — itt van, ha akarja könyv nélkül elmondom magának . . .

Pintér kezébe fogta a levelet és míg a betűk tánczoltak és ugráltak körülötte, lassanként világosan megértette, hogy egy gazember visszaélt a nevével. A levél így kezdődött: „A mit élszóval sohasem mernék elmondani, ime most őszintén elmondok: szeretem, szeretem, szeretem . . .” És a negyedik lapon, lenn, mélyen lenn, a levél alján, e forró szavakkal végződött: . . . „Irjon egy sort, egy szót, ha nem akar örökké boldogtalanná tenni . . . Levelét türelmetlenül várja — Pintér.”

— Nem írott betűvel, nem holt szavakkal akarok válaszolni, — szólott Ella könyezve, — hanem így, a szemébe mondom: Pintér . . . én szeretem és a felesége leszek . . .

És látván, hogy a fiatal ember mitsem felel, csodálkozva kérdezte:

— Hát nincs egy szava sem a vallomásomra?

Pintér forró kézzel simította végig szédülő fejét és tehetetlen ijedtséggel rebegte:

— Ez a levél csalás . . . valaki visszaélt a nevemmel . . . egyetlen sort sem intéztem önhöz . . .

— Nem maga írta a levelet? — kiáltott föl Ella fuldokolva.

Rémülten a szívéhez kapott, a kezei remegni kezdtek és egyszerre halálos ijedtséggel szoritotta a kendőjét a szeméhez:

— Jó Isten . . . és én . . . Kieg a szemem szégyenletében, ha arra gondolok, hogy mit mondtam önnek . . . Meg kell hálnom . . . nem élhetem tul ezt a gyalázatot . . . Azt mondtam . . . jó Isten . . . segítség? . . .

És mielőtt Pintér megakadályozhatta volna, egyszerre végigdől a divánon . . . a szemei lecsu-

kódtak . . . és a kebléből nehéz sóhajtás szakadt föl. A szerencsétlen Pintér magánkívül rohant a vizes palackhoz és dobogó szívvel nedvesítette meg az Ella lüktető halántékát. És most már gyöngéden, szinte sirva szólott:

— Hát térjen magához . . . hát értsen meg . . . hát hallgassa meg, a mit mondani akarok . . . Ha a levelet nem is én irtam . . . a vallomás anyyi, mintha én irtam volna . . . Tudja, hogy szeretem . . . hogy már a farsangon, már akkor is szerettem, mikor a képviselők piknikjén velem tánczolta a szupécsárdást. Ha a feleségem lesz . . . maga is boldoggá és büszkévé tesz . . . Ella . . . édes Ellám . . . drága, egyetlen kis Ellám . . .

A leány felnyitotta a szemét és a Pintér szemébe mélyedve, halkan, siró hangon kérdezte:

— Ugy-e, csak álmodtam, hogy a levelet nem maga írta?

És Pintér szenvedélyesen így felelt:

— Csak álmodta.

— Akkor menjen be . . . menjen . . . és beszéljen mielőbb az édes mamával . . .

Pintér, mint az olvasó már tudja, csakugyan berohant az édes mamához és azon melegében megkérte az Ella kisasszony kezét. Talán nem tartozik szorosán az elbeszélés keretébe, de mégis elmondom, hogy Ella aznap este titokban kisurrant a cseléd-szobába és a születésnap aranyai egyik legfényesebb példányát a Mari szobalány kezébe csuszattatta.

— Ezt az aranyat a huszárjának fogja adni, — mondta hálásan, — a miért ebéd után a levelet lemásolta. És ha édes apa kulcsait a kezem közé kaparíthatom, tiz finom szivar is kijár a huszárnak a fáradságáért . . .

napját tehát sáros, szomoru idővel értük meg. A csiksomlyói búcsusok elfáradva, átázva érkeztek meg s fogadásukra nem vonult ki akkora néparadat, a milyen őket rendszeresen fogadni szokta. Délután ismételen nyári zápor volt, de hogy eljött az alkonyat csillagtábor foglalta el az ég alját, s csak a tücsök csiripelte tavaszi nótáját.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlése csütörtökön vette kezdetét báró Bánffy Dezső főgondnok elnöklete alatt. A közgyűlésen nagy vitát provokált az a kérdés, hogy teológiai tanár választható-e közfőjegyzőnek vagy nem. Csütörtök délelőtt tíz órakor gyászünnepély volt a belfarkas-utcai templomban az elhunyt Szász Domokos püspök emlékeztetése. A gyászbeszédet Kenessy Béla teol. igazgató tartotta. Pénteken ugyancsak a belfarkas-utcai templomban volt dr. Bartók György püspök ünnepélyes beigtatása is. A beiktató beszédet Antal Gábor dunántúli püspök mondotta. A közfőjegyző-választás csak tegnap történt meg.

A miniszterelnök üdvözlése. Az udvarhelyme gyei és Székely-Udvarhely városi szabadalvópárt 24-én szerdán a Müller-szállóban partértekezletet tartott. Az elnöki széket Gyarmathy Ferencz foglalta el, aki röviden üdvözölte a szép számmal megjelenteket, majd Dr. Solymossy Lajosnak adta át a szót. Dr. Solymossy hosszabban fejtegette a politikai helyzetet s helyesnek találta azt, hogy a mostani megyei szabadalvópárt továbbra is tántoríthatatlanul tartson ki a kormány mellett. Indítványozta, hogy ugy Széll miniszterelnöknek, mint Podmaniczkynek, a szabadalvú párt elnökének üdvözlő sürgöny küldessék. Ugyancsak üdvözlő sürgöny lett küldve Br. Kemény Bélának, a megyei párt elnökének, aki akadályoztatása folytán nem jelenhetett meg az értekezleten.

Városi közgyűlés. Egyszerre két városi közgyűlésre is kaptunk meghívót. Az egyik, melynek egyetlen tárgyát a városi fogyasztási adópótlék szedési jog igénybevételének meghatározása képezte, tegnap délután történt meg, nem valami nagynak mondható érdeklődés mellett. A másik e hét folyamán, 31-én délután 2 órakor lesz, s tárgyát a számvevői és végrehajtói állás betöltése képezi. E közgyűlés iránt a képviselőtestületi tagok között élénk érdeklődés mutatkozik.

Sósfürdő. A kápolna melletti hideg sósfürdő június hó 1-én megnyílik. A kellő csinosítással berendezett fürdő vize a M. tud. Akadémiától a jódsbrómos sósvízek közé van sorozva s mint ilyen kiváló gyógyhatású, — kellemesen üdítő viz. Különben az orvosi vélemény a vizről így szól: „Ezen jódsbrómos sósfürdő sikerrel használható görvényes-, csuszos-, izületi bajok ellen; nem különben csontszu-, csonthártyalob-, mirigydagánatok-, altesti és női bajok ellen; valamint a bőrbajok egyes eseteiben.“ Aláírva Dr. Szabady, Dr. Spányik, Dr. Demeter, Dr. Mezey, Dr. Kassay, Dr. Lengyel, Dr. Ráczkövy, Dr. Görgényi és Dr. Egyed orvosoktól. Egy fürdőjegy ára 15 kr; 12 jegy egyszerre váltva 1 frt 50; 25 jegy 3 frt. — Egyes jegyek a helyszínen, — a tömeges jegyek Solymossy János gyógytárában válthatók. Külön — mások által nem használható — fürdő ruhára nézve 1 frt 50 kr előleges külön díj lefizetése mellett a fürdő szolgánál lehet intézkedni. — Ki saját fürdő ruháját kívánja használni, annak külön kezelésével a fürdő szolga díjtalanul tartozik.

Halálozások. E hó 20-án hunyt el özv. Lázár Antalné Kafka Teréz 69 éves korában Parajdon. Halálát férje és gyermekei, ugyszintén a rokonság gyászolja.

Ugyancsak e hó 22-én szenderült jobblétre Papp-Zakor András 88 éves korában. A megboldogult temetése szerdán 24-én, történt meg a róm. kath. egyház szertartása szerint. Elhunytát neje szül. Karácsony Juliánna és a nagyszámu rokonság siratja.

A kereskedelmi mérleg javulása. A monarchia külkereskedelmi mérlegében újból is örvendetes javulást konstatálhatunk. Az első négy hónap mérlege ugyanis 13 millió frt aktivummal zárul, míg az előző év első négy hónapjában 45.3 millió forint passzivum mutatkozott. A kereskedelmi mérleg eszerint most 58.3 millió forinttal kedvezőbb, mint a mult évben. Az 1898-ik év minndenesetre annyiban abnormális volt, mert különösen az első félév a silány aratás teljes hatása alatt állott. De az 1879-ik évvel szemben is kedvezőbb most a mérleg, mert akkor az első négy hónapon a kiviteli fölösleg 8.3 millió forintot tett. Az 1896-ik év mérlege az első négy hónapban 17 millió forint passzivumot tüntetett föl.

Hangverseny. A parajdi dalegylet június 3-án a birtokosság nagytermében jótékonycélú hangversenyt rendez, Csengery József díszelnök- és Dr. Kovács

Gábor elnöklete mellett. A műsor kilencz igen érdekes pontból áll, amely után táncz következik. Kezdeté 8 órakor lesz. A belépti díjak igen mérsékeltek, amennyiben áraik 80, 60 és 40 krosok. A felülfizetések hirlapilag lesznek nyugtázva.

Színház. Rövid és nehéz küzdelem után a Váradytársulata csütörtökön Fogarasba tette át székhelyét. Mindvégig megtartotta közönségünk közönyét vele szemben, habár a társulat a megelőzőleg itt volt Baranyai-társulatnál határozottan jobb volt, s a fővárosi színházaknál műsoron levő ujdonságokat is mutatta be. Szombaton, 20-án, elég szabatos előadással Berczik *Himfy dalai* ment, vasárnap és hétfőn Elemér jutalomjátékául egy egyveleg estélyt rendeztek. A társulat kellemetlen impressiókkal távozhatott városunkból, a melyet mint már jöveve mondottuk volt csak is annak tulajdonitson, hogy egyrendbéli színházlátogató közönségünket a két hónapos szezon teljesen kimerítette.

Urnajpa. A katolikus egyház nagy ünnepét, Urnapját, a jövő csütörtökön a szokásos szertartások között ülik meg városunkban. A hivatalos istentisztelet a plebánia-templomban lesz. Az egyházi szertartást Jung-Cseke Lajos apát plebános végzi. Mise után körmenet lesz a piac téren felállított oltárokhoz. Az ünnepségen részt vesz a katonaság is.

Vándorló műtárlat. A maga nemében páratlan vállalkozással lepi meg a magyar közönséget a Budapesti Napló szerkesztősége. Ugyanis az ország különböző városaiban műtárlatokat rendez, a melyeken bemutatja egész Magyarországnak, hazánk legkitűnőbb művészeinek válogatott alkotásait. Együtt lesz ezeken a kiállításokon színe-java a legutóbbi évek művészi termelésének, tehát nem holmi portéka, vagy olcsón összeszedett képek, a miken a művészek nem tudtak tudadni, hanem alkotásaik legjava, a melyeket a külföldi és a budapesti kritika mesterműveknek ösmert el. Ezek a művek fogják végigvándorolni Magyarországot, tehát nagy és mély a jelentősége ennek a vállalkozásnak.

Korcsmai czégér Petőfi szobrán. Segesvárról írják lapunknak, hogy pünkösöd napján botrányosan kigunyolták Petőfinek a vármegyeház előtt álló szobrát. Korcsmai czégért akasztottak rá. Hogy kik a tettesek, nem tudják. A czégért, mely a szabadsághős költő kardján lógott, a rendőrség távolította el. Reméljük, hogy az odavaló rendőrség számon kéri a czégerezőktől ezt a hitvány tettüket.

Erzsébet kert és Erzsébet szálló. Az az általános mély kegyelet, mely boldog emlékezetű királynék nevét az egész művelt világon oly benső tisztelettel veszi körül s a mely már kiváltkép nálunk Magyarországon egy valóságos kultuszt teremtett, azon gyöngéd finom iránynak, mely a mi Nagyaszonnyunk drága emlékezetét a nevével elnevezett fákkal, virágokkal stb. örökíti meg, a vidéken is nagy ápolásra talál. Nagy szerep jut ezen a téren különösen a nyilvános terek elnevezésére, „Erzsébet liget“, „Erzsébet-tér“ stb. Mint éppen értesülünk, Sz.-Udvarhelyen egyik derék polgártársunk Dézsy Antal a jelenlegi „Vasuti szálloda“ tulajdonosa június hó 4-én megnyitandó szép kert helyiségét ugyszintén szállodáját is, nagy királynékról fogja elnevezni s így nem sokára a „Vasuti-szálloda“ komor feliratát „Erzsébet-szálló“ felirat fogja elfoglalni s az ugyanott izléssel berendezett kert fölé „Erzsébet-kert“ felirat fog kerülni.

Az ágyuöntő szabadsághős emléke. Hazafias ünnepet ült szerdán Alsó- és Felső-Csernáton székely községek lakossága. A két község népe, mely pedig nincs valami bőven megáldva anyagi javakkal, a maga körében gyűjtést indított, hogy emléket állithasson a csernátoni hősnek, Végh Antal 48-as honvédhagnak. A szabadságharcban Gábor Áron mellett Végh látta el a székelyeket ágyukkal. Az emlékmű leleplezésére megjelent a két szomszédos falu apraja, nagyja.

Medárd napja. A kik megcsinálták hajdanában a Gergely-féle kalendáriumot, azok bizonyára nem számítottak arra, hogy az egyes napokhoz bizonyos hagyományok tapadjanak. Pedig hát így van a dolog s épp azért Szervác, Pongrácz, Bonifác, meg a nagyszakállu Orbán meglehetősen rossz hirbe keveredtek. Medárdusnak, a szentnek, már enyhébb sorsot juttatott a végzet, mert a paraszt hagyomány csak azt mondja róla, hogyha Medárd napján esik az eső, akkor negyven napig esik. Hajdanában tudvalevőleg elég volt ennyi idő, hogy árvízveszedelem pusztítsa el a világot, megkímélvén Noé apánkat, de azóta megváltoztak a viszonyok. Annyit azonban koncedálnunk kell, hogy már ez ideig az ország

különböző részeiben bőven hullott az áidás. Ha ez így tart majd Medárd napjától még negyven napig, akkor jó lesz szemmel és kézzel tartani esernyőinket. A gazdaember természetesen másként gondolkodik. Neki sem kell ugyan a negyven napos eső, de azért óhajtja, hogy a mit a napsugár kihuzott a földből, azon csillogjon az Isten termékenyítő könye. Mert, csak így lesz bő aratás az aranykalászos rónaságon, mikor Péter és Pál után a paraszt belevágja kaszáját a buzaföldek ringó tengerébe.

A „Budapest“ köztudomásulag Magyarország legrégebb, legelterjedtebb és legolvasottabb képes politikai napilapja s főképp ennek tulajdonítható a „Budapest“ apró hirdetései rovatának rohamos fejlődése. Naponta százazrek olvassák ezen rovatot s így hirdetései biztos eredménnyel járnak. Egy csekély kis összegért ezen rovat által a legbiztosabban érhetünk czélt, csak meg kell próbálni. Apróhirdetések egyszeri közlése 10 szög 15 kr., minden további szó 1 és fél kr., vásár- és ünnepnap 2 kr. Czimes hirdetéseknel külön 30 kr. bélyegilleték fizetendő. A „Budapest“ kiadóhivatala Budapesten, IV., Sarkantyus-utca 3. szám alatt van, hová az apróhirdetések ára bélyegeken is beküldhető.

Irodalom.

Székely Mózes erdélyi fejedelem élet- és jellemrajza. Mult számunkban ígéretet tettünk volt, hogy e heti számunkhoz csatolni fogjuk Dr. Vass Miklós tanár Székely Mózes erdélyi fejedelem élet- és jellemrajza előfizetési felhívását. A mű, mint a mellékelt iv is mutatja, július hó folyamán jelenik meg, mintegy hét ivnyi terjedelemmel.

Szülők, tanítók és tanár urak figyelmébe. A vizsgák ideje közeledvén, bátrak vagyunk felhívni szülők, tanítók és tanár urak figyelmét Csulak Lajos „Székely Történetek“ czimű művére mint a mely munka jutalmi könyvnek legalkalmasabb. E műről az összes hazai sajtó legnagyobb elismeréssel emlékezett meg, mely irodalmi értékénél, de, néprajzi szempontból is felette érdekes. Az ifjuság nagy kedvvel olvassa. Megrendelhető bármely könyvkereskedés utján Kolozsváron Stein János-nál, Budapesten ifb. Nágel Ottó könyvkereskedőnél. Ára: 1. 20 kr.

A hágai békekongresszus. Az egész művelt világ figyelme Hollandia szép városa felé fordul, a hol most az egész világ államainak kiküldöttéi a világbéke megteremtéséről tanácskoznak. Lélekemelő gondolat megpróbálni nemzetek közötti egyenetlenkedések elsimitását, s megadni a módot, hogy a fegyveres erőre fordított milliókat a kultúra áldásos intézményeinek istápolására fordítsák. Az *Ország-Világ*, Magyarország e legszebb képes hetilapja nem mulasztotta el az alkalmat, hogy a világ béke történetében örök emlékü Hága városát irtásban és képen be ne mutassa olvasóinak. E szép ujság a most megjelent száma több érdekes és szép képet közöl Hágából és közli a békekongresszus színhelyének leírását is. De ez még csak kis töredéke ama illusztrációnak melyet az *Ország-Világ* pünköshti számát díszítik. Hogy Stefánia özvegy trónörökös asszony Budapesten időzött, bemutatja azt a kedves jelenetet, a mikor a főherczeg asszony a „fehér kereszt“ apró ápolójait meglátogatta. Megtalálja benne az olvasó az új aradi román püspök Goldis János képét, a budapesti operaház kiváló vendégművésznőjét Araaldson Sigridet és még számos más képeket. E mellett számos novella, vers, Lauka Gusztávtól, Várad Antaltól van e füzetben, e héten az *Ország-Világ* új regényt kezd közzélni, nem is számítva regény-mellékletén folyó képes regényét, melynek eddig megjelent számait, új előfizetőink ingyen megkapják. Az *Ország-Világ* előfizetési ára negyedévre 2 frt. Mutatványszámokat a kiadóhivatal, mely Hold-utca 7. sz. a. van, kívánatra ingyen küld.

Közgazdaság.

A vetések állása. A földmívelésügyi miniszter 24-én adta ki a vetések állásáról szóló legújabb értesítést, mely a gazdasági tudósítóktól május 20-ig beérkezett jelentések alapján készült. A jelentés már közli a várható termés hozzávetőleges mennyiségét is, a mely azonban természetesen még sok módosulást szenvedhet a további időjárás következtében. A mostani becslés szerint a búzából mintegy 3 millió métermázsával várható a tavalyinál nagyobb termés; a többi gabonanemű ez idő szerinti állása körülbelül a tavalyi termés mennyiségét igéri.

Állatirtó mérgek eladása. Minthogy számos esetben előfordult, hogy a kártékony házi és mezei állatok kiirtására szolgáló mérgek eladása körül oly eljárások vannak gyakorlatban, amelyek a fennálló szabályok figyelmén kívül hagyásával egyfelől nagyon megnehezítik, másfelől nagyon is könnyűvé teszik az ily mérgek beszerzését, a belügyminiszter most is valamennyi törvényhatósághoz körrendeletet intézett, melyben elrendeli, hogy az állat irtó mérgek eladása úgy a gyógyszerárakban, mint az erre jogosított üzletekben csak is az illetékes elsőfoku rendőrhatalóság engedélyezése alapján történhetik. Ez a hatóság köteles az engedélyezési iratban a kérelmező egyén megbízhatóságát, a kért mérgek minőségét szám- és szó szerint kitüntetni. Élelmi szerek elárulásával foglalkozóknak egyáltalában nem adható ily engedély. A patkányoknak és egereknek mérgezőszerekkel történő kiirtásával üzlet szerűen foglalkozók szintén csak hatóság engedély alapján szerezhetik be esetéről-esetre a mérget s kötelesek ennek kikérése alkalmával azt is kitüntetni, hogy a mérgezést hogyan, mikor és hol akarják foganatosítani. A ki a rendelet határmáryait megszegi, 15 napig terjedhető elzárással és 100 frtig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

Szerkesztői üzenetek.

Kéziratok nem adatnak vissza. — Névtelen levelekre nem válaszolunk.

K. L. Sz.—r. 1. Gyermekkori ismerőstől már miért ne szabadna zsuzsut elfogadni? 2. Olyan embertől, akivel alig néhányszor beszéltünk, semmit sem szabad kérni. 3. A vendéget, ha a másik szobába megy, akár férfi, akár nő, előrebocsátjuk. 4. A nőnek a térői vendéget a szoba ajtajáig illik elkísérni és végül 5. ezeket és hasonló illemszabályokat valószínűleg az „Illik” könyvben találja meg részletesen és úgy mint ket is meg fog kimélni hasonló kérdésektől.

Azra. Hogy mi hajt jelenleg többet? A villamosság.
Sz. K. H. Ha az eljegyzési kártyát beküldi, közöljük.

Nyomatott Becsek D. Fia könyvnyomdájában.

Az Erzsébet-kert

megnyilik:

junius hó 4-én.

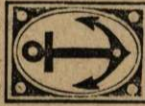
Két jól számoló kasszirnő

két előkelő fűszerkereskedésben azonnali alkalmazást talál.

Czim a kiadóhivatalban tudható meg.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.
Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 90 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik kórszervnyénél, eszúrnál, tag-szagatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorlata Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; fóráktár: Török József gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több ki-sebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” vedjegy és Richter cégjegyzés nélkül mnt nem va-lodit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Mélyen leszállított árak!

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy a helyi piaczi főtéren két év óta fennálló és dusan felszerelt üveg-, porcellán-, kőedény-, likör-, kép-, képkeret-, lámpa-, gyermekjáték-, kosár-, kefe-, ezüst- és díszműáru-, utazó-börönd-, gyermekkocsi-, virágállvány- és fűszerkereskedésemet más vállalat miatt

végeladás utján

felosztatom. Tisztelettel

DÁRSZON BÉLA.

Mélyen leszállított árak!

Uj férfiszabó üzlet!

Papp István és Tamás Gáspár
férfiszabó üzlete
Sz.-Udvarhelytt, Szombatfalvi-utca.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy eddigi önálló szabó-üzletünkkel felhagyva, Székely-Udvarhelytt, a Szombatfalvi-utczában

Papp és Tamás

czég alatt, a kor követelményeinek mindenben megfelelő, uj társas üzletet nyitottunk. Előnyös összeköttetéseknel fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a mostanság itt városunkban már-már szokásossá vált utazóknál megrendeléseket képesek vagyunk kiszorítani, mivel jó áru és a legdivatosabb szabás által lehetővé tudjuk tenni azt, miszerint a fővárosi hasonlúletekkel a versenyt minden tekintetben kiálljuk.

Eddigi elvünkhez hiven, most fokozottabb mértékben akarjuk a nagyközönség szives megrendelését a magunk számára biztosítani, s bármilyen ruhadarab készítését a legpontosabb szállítással, jutányos árak és fizetési módzatok mellett, elvállaljuk.

A n. é. közönség szives támogatását kérve, vagyunk teljes tisztelettel

Papp és Tamás,
férfiszabók.

Nagyválaszték ruhaneműekben.

Kiadó lakás

A piac-z-téren

Özv. Karácsonyi Józsefné
házában, földszinten 3 szoba és egy konyhából álló lakás kiadó.

Ertekezni lehet
Szálasy Ferencznél
Parajdon.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy mai naptól Sz.-Udvarhelytt a Kossuth-utczában, özv. Balássi Lajosné házában egy

fényképészeti műtermet

nyitottam, hol is mindennemű felvételket, ugyssintén nagyításokat művész kiitelben eszközölök a nagyon tisztelt felek megelégedésére.

Nagyrabecsült bizalmát kérve maradok

kiváló tisztelettel
ROTH G. ÁRMIN,
fényképész.

M. kir. államvasútak.

Nyári menetrend.

Érvényes 1899. május 1-étől.

V.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Gy.-v.	Sz.-v.	V.-v.
715			300	ind. Székely-Udvarhely ér.	159		620
731			316	Bikafalva	140		601
743			329	Bögöz	127		547
807			354	N.-Galambfalva	110		530
823			411	Bethfalva	1241		501
831			421	Székely-keresztur	1232		453
848			438	Ujszékely	1203		429
902			454	érk. Héjjasfalva ind.	1148		414
909			1025	Brassó		209	800
921			504	ind. Héjjasfalva ér.		1112	403
951	553	1140	532	Segesvár		1051	340
	654	101		érk. K.-Kapus ind.		945	213
		419		N.-Szeben			
	656	125		ind. K.-Kapus ér.		943	158
	846	433		érk. Kocsárd ind.		752	1054
		1030		M.-Vásárhely		1090	115
	854	443		nd. Kocsárd ér.		750	1042
	1046	645		Kolozsvár		555	833
	231	1117		Nagy-Várad		211	342
	750	620		érk. Budapest ind.		915	830

Az indulási és érkezési idők középeurópai időre vonatkoznak.
Az éjjeli idő esti 600 órától reggeli 559 perczig, a perczeket jelző számjegyek aláhuzásával vannak kitüntetve.
Utánnyomat nem díjaztatik.